ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.8.2018
COM(2018) 594 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βασικός στόχος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[1] («ο κανονισμός») είναι η συλλογή και τήρηση ευρωπαϊκών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού: «Η Επιτροπή, έως τις 20 Αυγούστου 2012 και στη συνέχεια ανά τριετία, υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις στατιστικές που καταρτίζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και την ποιότητά τους».

Η παρούσα έκθεση αποτελεί συνέχεια των δύο πρώτων εκθέσεων που εξέδωσε η Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2012[2] και τον Ιούλιο του 2015[3].

Η παρούσα έκθεση τεκμηριώνει την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε από τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή (Eurostat), όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού μετά τη δεύτερη έκθεση, και περιγράφει τα επόμενα βήματα για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών μετανάστευσης και διεθνούς προστασίας.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 862/2007 αφορά την τήρηση ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία (άσυλο). Οι βασικοί τομείς που καλύπτονται είναι:

- οι διεθνείς μεταναστευτικές ροές κατά ομάδες ιθαγενειών, ομάδες χωρών γέννησης, ομάδες χωρών προηγούμενης/επόμενης συνήθους διαμονής και κατά ηλικία και φύλο (άρθρο 3)·
- τα πληθυσμιακά σύνολα κατά ομάδες ιθαγενειών, ομάδες χωρών γέννησης, κατά ηλικία και φύλο (άρθρο 3)·
- η απόκτηση ιθαγένειας κατά χώρα προηγούμενης ιθαγένειας (άρθρο 3)·
- οι αιτήσεις ασύλου, οι πρωτοβάθμιες αποφάσεις και ύστερα από έφεση αποφάσεις για τη χορήγηση ή την αναστολή του καθεστώτος διαφόρων μορφών διεθνούς προστασίας, κατά ιθαγένεια (άρθρο 4)·
- οι αιτήσεις χορήγησης ασύλου από ασυνόδευτους ανηλίκους κατά ιθαγένεια (άρθρο 4)·
- τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού «Δουβλίνο ΙΙΙ»[4] από τα κράτη μέλη (άρθρο 4)·
- οι υπήκοοι τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος στο κράτος μέλος στα εξωτερικά σύνορα ή οι οποίοι συλλαμβάνονται να διατελούν παρανόμως στην επικράτεια του κράτους μέλους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία περί εισερχόμενης μετανάστευσης με κατανομή κατά υπηκοότητα (άρθρο 5)·

---

1 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία (ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 23).

2 COM (2012) 528 final.

3 COM (2015) 374 final.

4 ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31.

- οι άδειες διαμονής που εκδίδονται για υπηκόους τρίτων χωρών κατά ιθαγένεια, διάρκεια ισχύος της άδειας και αιτιολογία (κατηγορία εισερχόμενης μετανάστευσης) έκδοσης της άδειας (άρθρο 6)· και
- οι υπήκοοι τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί εντολή να εγκαταλείψουν την επικράτεια του κράτους μέλους βάσει της νομοθεσίας περί εισερχόμενης μετανάστευσης, και οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι καταγεγραμμένοι ως εγκαταλείποντες την επικράτεια μετά την έκδοση τέτοιας εντολής, με κατανομή κατά ιθαγένεια (άρθρο 7).

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού, η Επιτροπή συνέχισε να συνεργάζεται στενά με τις εθνικές αρχές που συμμετέχουν στην παραγωγή και την παροχή στοιχείων για τους σκοπούς του κανονισμού. Κατά γενικό κανόνα, τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές, την απόκτηση ιθαγένειας και τα πληθυσμιακά σύνολα διαβιβάζονται στην Επιτροπή (Eurostat) από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες (ΕΣΥ). Τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις άδειες διαμονής και το άσυλο συνήθως διαβιβάζονται απευθείας από τα υπουργεία Εσωτερικών ή τις υπηρεσίες μετανάστευσης. Τα στατιστικά στοιχεία για τους μεθοριακούς ελέγχους και την απομάκρυνση των παράνομων μεταναστών παρέχονται επίσης από τα υπουργεία Εσωτερικών, τις υπηρεσίες μετανάστευσης ή τις αστυνομικές αρχές.

Ο πίνακας 1 παρακάτω δίνει μια επισκόπηση των εν λόγω στατιστικών για τα οποία το πρώτο έτος αναφοράς της συλλογής στοιχείων ήταν το 2008.

Πίνακας 1: Κύρια χαρακτηριστικά των στατιστικών στοιχείων που παρέχονται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007

	Άρθρο 3 **Μεταναστευτικές ροές, απόκτηση ιθαγένειας, πληθυσμιακά σύνολα**	**Άρθρο 4** **Άσυλο**	**Άρθρα 5 και 7** **Επιβολή της νομοθεσίας για τη μετανάστευση**	**Άρθρο 6** **Άδειες διαμονής**
Γεωγραφική κάλυψη	Κράτη μέλη και χώρες ΕΖΕΣ[5]			
Συχνότητα	Ετήσια	Μηνιαία/τριμηνιαία/ετήσια	Ετήσια	Ετήσια
Προθεσμία διαβίβασης στοιχείων	12 μήνες μετά το πέρας του έτους αναφοράς	2 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς για τα μηνιαία/τριμηνιαία στοιχεία, 3 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς για τα ετήσια στοιχεία	3 μήνες μετά το πέρας του έτους αναφοράς	6 μήνες μετά το πέρας του έτους αναφοράς

[5] Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Ελβετία.

Πάροχοι στοιχείων	Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες	Υπουργεία Εσωτερικών ή οικείες υπηρεσίες μετανάστευσης ή αστυνομία συνόρων

3. ΑΛΛΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Το 2016 άρχισε να ισχύει νέα νομική βάση για τη νόμιμη μετανάστευση. Αφορά τις στατιστικές για τις άδειες διαμονής που καταρτίζονται δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 και θα χρησιμοποιηθούν γι' αυτή τη συλλογή στοιχείων στο κοντινό μέλλον. Η εν λόγω νομική πράξη είναι η:

> Οδηγία (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair)[6].

Η συλλογή στοιχείων βάσει της οδηγίας αυτής θα ξεκινήσει το 2020, με έτος αναφοράς το 2019. Επίσης, οι στατιστικές που παράγονται βάσει της οδηγίας υπόκεινται στη δική τους αξιολόγηση. Γι' αυτό, δεν έχουν περιληφθεί στην αξιολόγηση ποιότητας της παρούσας έκθεσης. Το ίδιο ισχύει επίσης για τις συλλογές στοιχείων που συνδέονται με την «οδηγία για τους εποχιακούς εργαζομένους»[7] και την «οδηγία για τις ενδοεταιρικές μεταθέσεις»[8], συλλογές οι οποίες ξεκίνησαν το 2018 με έτος αναφοράς το 2017.

4. ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ 2015

Μετά την έκθεση του 2015 η διαθεσιμότητα και η πληρότητα των στοιχείων έχουν βελτιωθεί ακόμη περισσότερο σ' όλες τις συλλογές στοιχείων. Οι γενικές βελτιώσεις της ποιότητας των στοιχείων συνέβαλαν στην αύξηση της ακρίβειας, της συνοχής και της συγκρισιμότητας των στοιχείων συνολικά. Τα κράτη μέλη βελτίωσαν τις υποκείμενες πηγές στοιχείων και τα στατιστικά εργαλεία για την προετοιμασία των στοιχείων, με αποτέλεσμα τα στοιχεία που υποβάλλονται στην Επιτροπή να είναι καλύτερα από άποψη ακρίβειας, κάλυψης και έγκαιρης υποβολής.

Η βελτίωση της ποιότητας και της χρονικής ακρίβειας στην υποβολή των στοιχείων από τα κράτη μέλη έδωσαν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να συντομεύσει τον χρόνο διάδοσης των στοιχείων. Αυτό συνέβαλε στην πιο έγκαιρη δημοσίευση των στοιχείων και στη βελτίωση της προσβασιμότητας των στοιχείων για τους χρήστες.

Μετά την έκθεση του 2015, η Επιτροπή (Eurostat) πραγματοποίησε διάφορες μεθοδολογικές βελτιώσεις. Οι βελτιώσεις επικεντρώθηκαν i) στις αναλύσεις σφαλμάτων ταξινόμησης δημογραφικών γεγονότων· ii) στη συμπερίληψη/αποκλεισμό αιτούντων άσυλο και προσφύγων·

[6] ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 21.
[7] Οδηγία 2014/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 375).
[8] Οδηγία 2014/66/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταιρικής μετάθεσης (ΕΕ L 157 της 27.5.2014, σ. 1).

iii) στη συνοχή μεταξύ στοιχείων για το άσυλο και στοιχείων για τις άδειες διαμονής· iv) στην εξασφάλιση σταθερής δημογραφικής ισορροπίας. Οι τεχνικές αυτές βελτιώσεις είχαν ως αποτέλεσμα αποδοτικότερη επικύρωση και επεξεργασία των στοιχείων, ενώ, χάρη στη συλλογή εκτενών μεταδεδομένων για την ποιότητα αξιολογήθηκε καλύτερα η ποιότητα των εισερχόμενων στοιχείων. Όποτε ήταν αναγκαίο, στάλθηκαν διοικητικές επιστολές για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νομικές υποχρεώσεις.

Επιπλέον, στους τομείς των στατιστικών στοιχείων που συλλέγονται βάσει των άρθρων 4 έως 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007, οι νέες ανάγκες χάραξης πολιτικής που απαιτούν πρόσθετα στοιχεία τα οποία δεν έχουν προγραμματιστεί βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας αντιμετωπίστηκαν σε προαιρετική βάση αποκλειστικά. Η προσέγγιση αυτή, ωστόσο, δεν αποδίδει πάντα. Στον τομέα της διεθνούς προστασίας και της διαχείρισης της μετανάστευσης, η στατιστική συνεργασία στο εσωτερικό της Επιτροπής, με άλλους οργανισμούς της ΕΕ (όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής – Frontex ή ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και με τα κράτη μέλη είχε ως αποτέλεσμα την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για τη συλλογή στοιχείων βάσει του κανονισμού[9]. Οι μεθοδολογικές βελτιώσεις που προαναφέρονται κατέστησαν πιο σαφείς τους στατιστικούς ορισμούς και τις έννοιες. Οι τρεις πιο πρόσφατες οδηγίες στον τομέα της νόμιμης μετανάστευσης (δηλαδή, η «οδηγία για τους εποχιακούς εργαζομένους», η «οδηγία για τις ενδοεταιρικές μεταθέσεις» και η «οδηγία για τους σπουδαστές και τους ερευνητές») και οι αυξανόμενες ανάγκες χάραξης πολιτικής που απαιτούν πρόσθετες στατιστικές σχετικά με τη μετανάστευση και το άσυλο έχουν συμπεριληφθεί στις μεθοδολογικές κατευθύνσεις για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με το άσυλο, με την επιβολή της μεταναστευτικής νομοθεσίας και με τις άδειες διαμονής. Εξετάστηκε επίσης η συνάφεια των στοιχείων. Συνεπώς, οι εθνικές πληροφορίες μεταδεδομένων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη διαδίδονται μέσω του δικτυακού τόπου της Eurostat παράλληλα με τα στοιχεία, αφού επικυρωθούν μεταδεδομένα και στοιχεία.

Η Επιτροπή ενέκρινε νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007[10], ώστε αυτός να ανταποκρίνεται περισσότερο στο νέο και δυναμικότερο περιβάλλον πολιτικής. Ο σκοπός της προτεινόμενης τροποποίησης είναι να προσφέρει τη μεγαλύτερη δυνατή πληρότητα, ακρίβεια, έγκαιρη παροχή στατιστικών, αξιοπιστία και ασφάλεια στο πλαίσιο της τρέχουσας διευθέτησης, που βασίζεται σε άτυπες συμφωνίες. Παρομοίως, θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη ευελιξία για να βελτιωθούν περαιτέρω οι στατιστικές μετανάστευσης, έτσι ώστε το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα να μπορεί να ανταποκρίνεται καλύτερα και να συμβαδίζει με τυχόν νέες εξελίξεις των απαιτήσεων για στοιχεία μετανάστευσης. Η τροποποίηση θέτει κυρίως τη νομική βάση για συλλογές στοιχείων που σήμερα γίνονται προαιρετικά και προσφέρει ευελιξία για την κατάρτιση μελλοντικών προδιαγραφών στοιχείων.

[9] Αναθεώρηση των *τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών για τη συλλογή στοιχείων βάσει του άρθρου 4 παράγραφοι 1 έως 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 - στατιστικές σχετικά με το άσυλο* και των *τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών για τη συλλογή στοιχείων βάσει των άρθρων 5 και 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 - στατιστικές σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας για τη μετανάστευση* το 2018. Αναθεώρηση των *τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών για τη συλλογή στοιχείων βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 - στατιστικές σχετικά με τις άδειες διαμονής* και των *τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών για τη συλλογή στοιχείων βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 - στατιστικές σχετικά με τον κανονισμό του Δουβλίνου* το 2017.

[10] Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία -COM (2018) 307 final.

Η τροποποίηση του κανονισμού θα εξασφαλίσει διαθεσιμότητα στατιστικών σε τομείς στους οποίους έχουν εκφραστεί σαφώς ανάγκες από τα ενδιαφερόμενα μέρη, συγκεκριμένα στους εξής: άσυλο, επιστροφές (υψηλότερη συχνότητα και περισσότερα υποχρεωτικά αναλυτικά στοιχεία), μετεγκατάσταση και άδειες διαμονής, με επιπλέον αναλυτικά στοιχεία βάσει κριτηρίων όπως η ηλικία και το φύλο. Η ευελιξία αυτή θα δημιουργούσε συγκεντρωτικά στοιχεία για την ΕΕ που σήμερα δεν είναι διαθέσιμα αλλά ίσως χρειαστούν στο μέλλον.

5. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ

5.1. Συνάφεια

Στην Επιτροπή ο βασικός χρήστης των στατιστικών διεθνούς προστασίας είναι η Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων. Οι στατιστικές αυτές χρησιμοποιούνται συχνά και από άλλες γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής και ειδικότερα από τη ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και τη ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών.

Μια σημαντική χρήση των στατιστικών αυτών ήταν η χρήση τους στο πλαίσιο της ετήσιας εκτέλεσης των πιστώσεων του προϋπολογισμού στον κλάδο ταμείων αλληλεγγύης και διαχείρισης μεταναστευτικών ροών, για κάθε κράτος μέλος. Όπως τα προηγούμενα χρόνια, τα ταμεία αυτά έχουν ως βάση τους το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 516/2014[11], και το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 515/2014[12] για την περίοδο 2014-2020. Λόγω των ρυθμίσεων πολυετούς χρηματοδότησης στο πλαίσιο των εν λόγω νέων ταμείων, τα στοιχεία δεν παρέχονται πλέον σε ετήσια βάση. Οι πιστώσεις υπολογίστηκαν με βάση τα στατιστικά στοιχεία που υποβλήθηκαν προηγουμένως, με εξαίρεση το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας στο οποίο απαιτείται ενδιάμεση επανεξέταση.

Οι στατιστικές σχετικά με τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή για την εκπόνηση τακτικών εκθέσεων, προτάσεων πολιτικής, εκθέσεων εφαρμογής που απαιτούνται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία και από τις αναλύσεις πολιτικής. Για παράδειγμα, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης[13] παραμένει βασικός χρήστης των στατιστικών της Eurostat σχετικά με τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία τις οποίες χρησιμοποιεί στην ετήσια έκθεσή του για τη μετανάστευση και το άσυλο[14]. Η εν λόγω έκθεση παρέχει τεκμηριωμένη επισκόπηση των κυριότερων εξελίξεων στον τομέα της νόμιμης μετανάστευσης, της διεθνούς προστασίας, της παράτυπης μετανάστευσης και των επιστροφών, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο.

[11] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, την τροποποίηση της απόφασης 2008/381/ΕΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 573/2007/ΕΚ και αριθ. 575/2007/ΕΚ και της απόφασης 2007/435/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 168).

[12] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 515/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση, στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης στον τομέα των εξωτερικών συνόρων και των θεωρήσεων και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 574/2007/ΕΚ (ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 143).

[13] http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/index_en.htm (μόνο στα αγγλικά).

[14] Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης, Annual Report on Migration and Asylum 2017 (μόνο στα αγγλικά).

Η χρήση ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τη διεθνή προστασία για την υποστήριξη του έργου των οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασχολούνται με τη μετανάστευση, όπως ο Frontex και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο εξακολούθησε να αυξάνεται. Η Eurostat συνεργάζεται στενά με τους εν λόγω οργανισμούς για την ανάπτυξη συλλογών στοιχείων και της σχετικής στατιστικής μεθοδολογίας.

Από το 2016 το κέντρο γνώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα μετανάστευσης και δημογραφίας χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις στατιστικές μετανάστευσης και διεθνούς προστασίας για να τροφοδοτεί με ειδικές γνώσεις πολιτικής και με εμπεριστατωμένες αναλύσεις τη διαδικασία διαμόρφωσης της ευρωπαϊκής πολιτικής. Πέρα από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση, το κέντρο γνώσεων εστιάζει την προσοχή του στις παγκόσμιες μεταναστευτικές εξελίξεις και στον δημογραφικό τους αντίκτυπο στην ΕΕ στο μεσομακροπρόθεσμο διάστημα. Το Κοινό Κέντρο Ερευνών διαχειρίζεται τις καθημερινές του δραστηριότητες. Η Eurostat συμβάλλει κατά κύριο λόγο στην προσπάθεια αυτή, συνεισφέροντας τις ευρωπαϊκές της στατιστικές για τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς και ροές, τα πληθυσμιακά σύνολα κατά ιθαγένεια και χώρα γέννησης, τη νόμιμη μετανάστευση, το άσυλο και την παράτυπη μετανάστευση.

Επιπλέον, οι στατιστικές που παράγονται δυνάμει του κανονισμού χρησιμοποιούνται κατά κανόνα από τον εθνικό δημόσιο τομέα, διεθνείς οργανισμούς, πανεπιστημιακούς ερευνητές και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών που εξετάζουν ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ένταξης των μεταναστών, της ανάπτυξης και της παρακολούθησης των εθνικών διαδικασιών ασύλου και μετανάστευσης και της πρόβλεψης του μελλοντικού πληθυσμού και εργατικού δυναμικού.

Οι στατιστικές μετανάστευσης είναι μεταξύ των ευρωπαϊκών στατιστικών που συμβουλεύονται περισσότερο οι χρήστες. Στον δικτυακό τόπο της Eurostat, στο τμήμα για τον πληθυσμό[15], παρουσιάζονται οι διαθέσιμοι δείκτες, το κανονιστικό πλαίσιο και οι μέθοδοι συλλογής στοιχείων. Από το 2016 καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των θεματικών τμημάτων του δικτυακού τόπου. Το ενδιαφέρον των χρηστών για τα στοιχεία σχετικά με τη μετανάστευση, σχετικά με τον πληθυσμό κατά ιθαγένεια και χώρα γέννησης και σχετικά με την απόκτηση της ιθαγένειας αυξήθηκε σταθερά από το 2015 έως το 2017. Την περίοδο αυτή η χρήση των εν λόγω στοιχείων αυξήθηκε κατά 47 %. Οι επισκέψεις της σελίδας για τις στατιστικές μετανάστευσης και μεταναστευτικού πληθυσμού[16] γνώρισαν την ίδια σχεδόν σχετική αύξηση (46 %). Από το 2016 καθιερώθηκε ως η σελίδα με τις περισσότερες επισκέψεις στο τμήμα Statistics Explained (οι στατιστικές με απλά λόγια), τύπου «wiki», στον διαδικτυακό τόπο της Eurostat. Τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώνουν τη σημασία των στοιχείων για τους χρήστες.

5.2. Ακρίβεια

Μετά την έκθεση του 2015 σημειώθηκαν περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά την ακρίβεια των στοιχείων που παρέχονται από τα κράτη μέλη. Υπάρχουν διάφοροι λόγοι γι' αυτό. Πολλά κράτη μέλη εξακολουθούν να εισάγουν πιο ολοκληρωμένα και συγκροτημένα διοικητικά συστήματα που αξιοποιούν σύγχρονες επικοινωνιακές μεθόδους και την τεχνολογία των πληροφοριών. Τα νέα συστήματα ανταποκρίνονται καλύτερα στις μεθοδολογικές και τεχνικές απαιτήσεις των συλλογών στοιχείων της Eurostat. Τα κράτη μέλη έχουν ενημερώσει τη Eurostat για τις αλλαγές

[15] http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections (μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).
[16] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

στα διοικητικά τους συστήματα και έχουν ζητήσει συμβουλές και επιβεβαίωση ότι τα στοιχεία πληρούν τις απαιτήσεις του κανονισμού.

Η Eurostat συλλέγει μεταδεδομένα, και ιδίως πληροφορίες σχετικά με την ακρίβεια των στοιχείων, που επεξηγούν, μεταξύ άλλων, τις πηγές δεδομένων και τις διαδικασίες που ακολουθούνται, τυχόν διαδικασίες εκτίμησης ή κατάρτισης μοντέλων που εφαρμόζονται στα στοιχεία και τον πιθανό αντίκτυπο των διαδικασιών αυτών στον βαθμό συμμόρφωσης με τους ορισμούς του κανονισμού. Επιπλέον, μέσω ειδικών ερωτηματολογίων ποιότητας συλλέγονται πιο συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των στοιχείων.

Μετά την έκθεση του 2015 μειώθηκε ακόμη περισσότερο ο αριθμός των ελλειπόντων και ελλιπών στοιχείων. Ορισμένες εθνικές αρχές βελτίωσαν τις πρακτικές τους έτσι ώστε να συγκεντρώνονται οι απαραίτητες πληροφορίες κατά τις διοικητικές διαδικασίες για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία και βελτίωσαν επίσης τα συστήματα πληροφορικής τους, ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση σ' αυτά τα στοιχεία για στατιστικούς σκοπούς.

Τέλος, η Eurostat συμμετέχει στην ομάδα εμπειρογνωμόνων για τις στατιστικές σχετικά με τους πρόσφυγες και τους εκτοπισμένους στο εσωτερικό της χώρας[17]. Οι εργασίες της ομάδας αυτής επιστεγάστηκαν από την έκδοση διεθνών συστάσεων σχετικά με τις στατιστικές για τους πρόσφυγες από τα Ηνωμένα Έθνη[18]. Οι συστάσεις αυτές έθεσαν παγκόσμια πρότυπα για την παραγωγή στατιστικών διεθνούς προστασίας. Για παράδειγμα, ζητούν την κάλυψη των στατιστικών κενών και τη θέσπιση κατάλληλων προτύπων για τις στατιστικές σχετικά με τα βιαίως εκτοπισμένα παιδιά και τους ασυνόδευτους ανηλίκους.

Παρά τις βελτιώσεις, εξακολουθούν να υπάρχουν συγκεκριμένα θέματα ακρίβειας για τα στοιχεία που συλλέγονται σύμφωνα με το άρθρο 3. Τα θέματα αυτά αφορούν τόσο την ελλιπή κάλυψη (δηλ. άτομα που δεν καταγράφονται στον τόπο διαμονής τους) όσο και την υπερκάλυψη (δηλ. άτομα που δεν ζητούν τη διαγραφή τους, επειδή συχνά δεν είναι υποχρεωμένα ή δεν παρακινούνται να το κάνουν). Η ανταλλαγή των στοιχείων για τη μετανάστευση, την οποία διευκόλυνε η Eurostat, βοηθά να αντιμετωπιστούν αυτά τα θέματα (βλ. σημείο 5.5.1).

5.3. Έγκαιρη υποβολή και εμπρόθεσμη υποβολή

Ανάλογα με το είδος των στοιχείων, η προθεσμία για την παροχή των στοιχείων είναι από 2 έως 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς ή το τέλος της περιόδου αναφοράς.

Μετά την έκθεση του 2015 βελτιώθηκε η εμπρόθεσμη υποβολή των στοιχείων. Η εισαγωγή αυτοματοποιημένων διαδικασιών εξαγωγής στοιχείων σε εθνικό επίπεδο και η τακτική παρακολούθηση από τη Eurostat έφεραν ως αποτέλεσμα την εμπρόθεσμη παροχή των στοιχείων. Υπάρχουν ακόμη ορισμένα -μη επαναλαμβανόμενα- θέματα, για παράδειγμα, μεμονωμένες διακοπές λόγω ανεπάρκειας προσωπικού ή αστοχιών των συστημάτων πληροφορικής.

Η πιο έγκαιρη παροχή πλήρων στοιχείων δυνάμει του κανονισμού βοήθησε με τη σειρά της τη Eurostat να βελτιώσει την έγκαιρη και εμπρόθεσμη επεξεργασία και διάδοση των στοιχείων της. Η χρονική καθυστέρηση μεταξύ της παραλαβής των στοιχείων και της δημοσίευσης των επικυρωμένων στοιχείων στον δικτυακό τόπο της Eurostat μειώθηκε κι άλλο μετά την έκθεση του 2015. Επιπλέον, η εισαγωγή αυτοματοποιημένων εσωτερικών διαδικασιών επικύρωσης με

[17] http://ec.europa.eu/eurostat/web/expert-group-on-refugee-statistics/home (μόνο στα αγγλικά).
[18] https://unstats.un.org/unsd/statcom/49th-session/documents/BG-Item3m-RefugeeStat-E.pdf (μόνο στα αγγλικά).

αναφορά των σφαλμάτων από τους χρήστες στους παρόχους εθνικών στοιχείων μείωσε περαιτέρω τον χρόνο επεξεργασίας.

5.4. Προσβασιμότητα

Τα στοιχεία (και τα μεταδεδομένα) σχετικά με τη μετανάστευση και για τους τέσσερις τομείς (μετανάστευση, πληθυσμιακά σύνολα, απόκτηση ιθαγένειας· άσυλο· επιβολή της νομοθεσίας για τη μετανάστευση· άδειες διαμονής) είναι διαθέσιμα δωρεάν στον δικτυακό τόπο της Eurostat στις θεματικές ενότητες *πληθυσμός (δημογραφία, μετανάστευση και προβλέψεις)*[19] και *άσυλο και διαχείριση της μετανάστευσης*[20]. Επιπλέον, τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται σε συλλογές όπως οι *Eurostat Statistics Explained (οι στατιστικές της Eurostat με απλά λόγια)*[21] και *Key figures on Europe (βασικά αριθμητικά στοιχεία για την Ευρώπη)*[22]. Μετά την έκθεση του 2015 η Eurostat προώθησε τη χρήση άρθρων από τη συλλογή *Statistics Explained* παρέχοντας περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία, τις τάσεις και την ερμηνεία τους. Τα άρθρα αυτά παράγονται και επικαιροποιούνται τακτικά για όλα τα στοιχεία που συλλέγονται στο πλαίσιο του κανονισμού[23].

5.5. Συγκρισιμότητα και συνοχή

5.5.1. Ορισμοί

Τα πιο δυσεπίλυτα προβλήματα εξακολουθούν να είναι τα προβλήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των ιδιαίτερων ορισμών για τις στατιστικές μετανάστευσης και απόκτησης ιθαγένειας, που καλύπτονται από το άρθρο 3 του κανονισμού. Ακριβώς σ' αυτά τα στοιχεία υπάρχουν οι μεγαλύτερες διαφορές μεταξύ εθνικών συστημάτων, επειδή τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν διάφορες πηγές δεδομένων. Καταβάλλονται διαρκώς προσπάθειες για να ξεπεραστούν τα εναπομένοντα προβλήματα. Για παράδειγμα, δύο κράτη μέλη δεν μπορούσαν να εφαρμόσουν το κριτήριο των 12 μηνών για τον ορισμό των ροών εξερχόμενης μετανάστευσης, επειδή ορισμένα κράτη μέλη της επόμενης διαμονής χρησιμοποιούσαν κριτήριο 6 μηνών για να ορίσουν τις ροές εισερχόμενης μετανάστευσης· ένα κράτος μέλος εξακολουθεί να μην είναι σε θέση να εφαρμόσει το κριτήριο διαμονής στη χώρα για την απόκτηση της ιθαγένειας, διότι περιλαμβάνει τη χορήγηση ιθαγένειας σε άτομα που δεν ζουν στο κράτος μέλος.

Οι στατιστικές που καλύπτονται από το άρθρο 3 του κανονισμού εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από μεγάλη συνοχή και συγκρισιμότητα με τις συλλογές δημογραφικών στοιχείων που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1260/2013[24], αφού συμφώνησαν τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή των ίδιων ορισμών και κατανομών ηλικιών και σχετικά με τον ορισμό των συγκεντρωτικών στοιχείων της ΕΕ. Έχουν επέλθει βελτιώσεις όσον αφορά τους ορισμούς, τις μεθόδους και τις πηγές δεδομένων χάρη στη χρήσιμη εισροή στοιχείων από τις απογραφές του πληθυσμού και των κατοικιών στην ΕΕ το 2011 σε συνδυασμό με τη χρήση

[19] http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections (μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).
[20] http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/statistics-illustrated (μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).
[21] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page
[22] http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-EI-17-001 (μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).
[23] https://unstats.un.org/unsd/statcom/49th-session/documents/BG-Item3m-RefugeeStat-E.pdf (μόνο στα αγγλικά).
[24] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, για τις ευρωπαϊκές δημογραφικές στατιστικές (ΕΕ L 330 της 10.12.2013, σ. 39).

στατιστικών στοιχείων αντιπαραβολής: η Eurostat προσφέρει στα κράτη μέλη έναν μηχανισμό ανταλλαγής στοιχείων σχετικά με τη μετανάστευση (εξερχόμενη και εισερχόμενη). Οι ανταλλαγές αυτές βοηθούν επίσης σε μεγάλο βαθμό να μειωθούν τα ζητήματα εγγραφής και διαγραφής (βλ. επίσης σημείο 5.2).

Οι κατευθυντήριες γραμμές μεθοδολογίας που αναφέρονται στο σημείο 4 εξακολουθούν να ισχύουν για τις συλλογές στοιχείων βάσει των άρθρων 4 έως 7. Βελτιώνονται συνεχώς ώστε να παρέχουν πιο ακριβή και σαφή καθοδήγηση σχετικά με τους ορισμούς και τις έννοιες για τις συλλογές στοιχείων για το άσυλο, τις άδειες διαμονής και την επιβολή της μεταναστευτικής νομοθεσίας. Ενσωματώνουν επίσης τις τελευταίες καινοτομίες στην ευρωπαϊκή νομοθεσία (βλ. σημείο 3 της παρούσας έκθεσης και την έκθεση του 2015). Μια άλλη συνιστώσα των εργασιών σε διεθνές επίπεδο είναι η ανάπτυξη διεθνών συστάσεων για τις στατιστικές σχετικά με τους πρόσφυγες (βλ. σημείο 5.2).

5.5.2. Πηγές δεδομένων

Μετά την έκθεση του 2015, όσον αφορά το άρθρο 3, τα κράτη μέλη βελτίωσαν την ποιότητα των στατιστικών που διαβιβάζουν στη Eurostat τελειοποιώντας τις εθνικές τους μεθόδους εκτίμησης και χρησιμοποιώντας πρόσθετες πηγές διοικητικών στοιχείων στις εκτιμήσεις τους. Ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως, για να επιλύσουν τα σφάλματα κάλυψης που οφείλονται στο ότι δεν υπάρχει τάση για εγγραφή και διαγραφή, αντιπαραβάλλουν τις ροές που αναφέρονται από χώρες-εταίρους. Η μέθοδος αυτή βοήθησε να μειωθούν η υποεκτίμηση των ροών εξερχόμενης μετανάστευσης και οι διπλοεγγραφές μέρους των πληθυσμιακών συνόλων. Η Eurostat έχει παρακολουθήσει την προσπάθεια αυτή συμμετέχοντας σε διεξοδικές συζητήσεις με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και με άλλες εθνικές αρχές και βοηθώντας τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν στοιχεία. Τα θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και οι διαφορές στην εθνική νομοθεσία έχουν σημειώσει πρόοδο σ' αυτόν τον πολύ δύσκολο τομέα. Παράλληλα, η ελεύθερη κυκλοφορία στο εσωτερικό της ΕΕ, σε συνδυασμό με τα θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, έθεσαν αυστηρά όρια στην περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών μετανάστευσης, ιδίως σε σχέση με τους πολίτες της ΕΕ.

Οι εθνικοί πάροχοι στοιχείων ενημέρωσαν την Επιτροπή (Eurostat) για τις περαιτέρω βελτιώσεις και τις αναδιοργανώσεις των διοικητικών μητρώων στον τομέα του ασύλου, των αδειών διαμονής και των στατιστικών σχετικά με την επιβολή της μεταναστευτικής νομοθεσίας. Οι βελτιώσεις αυτές αφορούσαν κυρίως τον εκσυγχρονισμό των μητρώων, καθώς και την καλύτερη συμμόρφωση με τις μεθοδολογικές και τεχνικές απαιτήσεις των συλλογών στοιχείων βάσει του κανονισμού. Σε ορισμένα κράτη μέλη αυτές οι τεχνικές εξελίξεις οδήγησαν σε προσωρινές διακοπές της παροχής στοιχείων. Η Eurostat τα γνωρίζει ήδη αυτά και, σε τελική ανάλυση, το αποτέλεσμα είναι η βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων.

Το κεντρικό αποθετήριο που θα δημιουργηθεί μελλοντικά για την κατάρτιση στατιστικών και την υποβολή εκθέσεων, το οποίο θα φιλοξενείται από τον ευρωπαϊκό οργανισμό για τη λειτουργική διαχείριση συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (eu-LISA), θα περιέχει ανωνυμοποιημένα στοιχεία τα οποία θα αντλούνται από τη βάση δακτυλικών αποτυπωμάτων του ευρωπαϊκού συστήματος δακτυλοσκόπησης (Eurodac), από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και από το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS), καθώς επίσης από το επικείμενο ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και άδειας ταξιδίου (ETIAS) και το σύστημα εισόδου/εξόδου (EES). Με την επιφύλαξη των οικείων νομικών πράξεων και σεβόμενη απολύτως τον σκοπό των περιορισμών που προβλέπονται

σ' αυτές, η Επιτροπή (Eurostat) ξεκίνησε συζητήσεις για να διερευνήσει τη δυνατότητα χρήσης αυτών των στοιχείων στην παραγωγή ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τη μετανάστευση με τελικό σκοπό την αντικατάσταση μέρους των σημερινών εθνικών συλλογών στοιχείων.

5.5.3. Συνέπεια

Όπου μπορούν να πραγματοποιηθούν συγκρίσεις, τα αποτελέσματα παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνέπειας με τα στοιχεία που έχουν συλλεγεί και δημοσιευτεί στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών και από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς. Η Eurostat συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο και με τον FRONTEX, ώστε να διασφαλίζεται απόλυτη συνέπεια μεταξύ των στοιχείων που συλλέγονται από τους εν λόγω οργανισμούς. Τυχόν διαφορές μεταξύ των στοιχείων που παρέχονται στη Eurostat και των στατιστικών που δημοσιεύουν οι εθνικές αρχές μπορούν να εξηγηθούν από τις διαφορές στους ορισμούς: τα κράτη μέλη ενδεχομένως επέλεξαν να διατηρήσουν διαφορετικούς ορισμούς στις εθνικές στατιστικές τους. Δεδομένου ότι τα στοιχεία που παρέχονται βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 και βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 χρησιμοποιούνται συστηματικά συνδυαστικά από στατιστικολόγους και δημογράφους, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 απαιτεί από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι τα στοιχεία για τον πληθυσμό είναι συνεπή με τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007.

5.6. Μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας

Η Επιτροπή εξακολουθεί να εφαρμόζει μέτρα παρακολούθησης για την αντιμετώπιση της μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του κανονισμού. Σε ελάχιστες περιπτώσεις τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από κράτη μέλη ήταν ελλιπή, χαμηλής ποιότητας ή δεν παραδόθηκαν στις νόμιμες προθεσμίες. Τα εν λόγω μέτρα (π.χ. διοικητικές επιστολές) αποτελούν μέρος της τακτικής παρακολούθησης της συμμόρφωσης από τη Eurostat.

Η τάση που παρατηρείται στα μέτρα αυτά μετά την έκθεση του 2015 είναι περαιτέρω πρόοδος από τα κράτη μέλη όσον αφορά την πληρότητα, την ποιότητα και την έγκαιρη υποβολή των στοιχείων. Ο αριθμός των διοικητικών επιστολών που απευθύνονται στις εθνικές στατιστικές αρχές σημείωσε σταθερή μείωση.

Για να καλυφθεί η ανάγκη πιο αποτελεσματικής και ολοκληρωμένης αξιολόγησης της ποιότητας των στοιχείων, άρχισε να εφαρμόζεται ένα νέο λογισμικό αυτόματης επικύρωσης των στοιχείων κατά την επεξεργασία τους. Αυτό το αυτοματοποιημένο εργαλείο τέθηκε επίσης στη διάθεση των εθνικών παρόχων στοιχείων και οι επαληθεύσεις βασίζονται σε σύνολα κανόνων επικύρωσης που καθορίστηκαν από κοινού από τη Eurostat και τα κράτη μέλη.

Για να αξιολογηθεί περαιτέρω η ποιότητα των εισερχόμενων στοιχείων, η Eurostat άρχισε να συλλέγει ακόμη πιο εκτενή μεταδεδομένα και πληροφορίες για την ποιότητα. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές ποιότητας του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, αναπτύχθηκαν ερωτηματολόγια ποιότητας ειδικά για κάθε τομέα από το 2014 στους τομείς του ασύλου, των αδειών διαμονής και των στατιστικών για την επιβολή της νομοθεσίας. Οι διαθέσιμες εθνικές εκθέσεις ποιότητας χρησιμεύουν για τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων, αξιολογήσεων και βελτιώσεων και είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό[25].

[25] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/migr_eil_esqrs.htm (μόνο στα αγγλικά)· http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_res_esms.htm (μόνο στα αγγλικά).

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1260/2013, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διενεργήσουν μελέτες σκοπιμότητας σχετικά με τη χρήση του ορισμού της «συνήθους διαμονής» για τον πληθυσμό και να διαβιβάσουν τα αποτελέσματα αυτών των μελετών στη Eurostat ως το τέλος του 2016. Οι μελέτες περιλαμβάνουν ανάλυση των σημερινών και των δυνητικών πηγών στοιχείων, την επεξεργασία στοιχείων και μεθόδους εκτίμησης των απαραίτητων στατιστικών στοιχείων. Σχεδιάστηκαν κυρίως για να καταστούν οι έννοιες και οι ορισμοί πιο συγκρίσιμοι και να παρέχεται, συνεπώς, καλύτερη ποιότητα και συγκρισιμότητα των στοιχείων. Τα αποτελέσματα αυτών των μελετών θα παρουσιαστούν στην έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1260/2013, την οποία θα εγκρίνει η Επιτροπή ως το τέλος του 2018. Τα αποτελέσματα των μελετών σκοπιμότητας μπορεί να έχουν συνέπειες για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τον πληθυσμό και επομένως, για τη συνέπεια με τα στοιχεία που παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 862/2007 επέφερε σαφείς βελτιώσεις στις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία. Επιπλέον, μετά την έκθεση του 2015 σημειώθηκαν περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά τη διαθεσιμότητα, την πληρότητα, την ποιότητα και την έγκαιρη υποβολή των στοιχείων. Οι συλλογές στοιχείων στο πλαίσιο του κανονισμού αναπτύχθηκαν περαιτέρω από μεθοδολογική και τεχνική άποψη και αυτό οδήγησε σε καλύτερη καθοδήγηση των κρατών μελών. Η έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής ωφέλησαν επίσης την ποιότητα των στοιχείων που λαμβάνονται βάσει του κανονισμού. Οι βελτιώσεις της ποιότητας θα πρέπει να συνεχιστούν στο μέλλον, ιδίως όσον αφορά την έγκαιρη υποβολή και την ακρίβεια των στοιχείων, ενώ θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τόσο η ελλιπής όσο και η υπερβολική κάλυψη και να καλυφθούν τα κενά στα στοιχεία.

Αντιστοίχως, διαπιστώθηκε αύξηση σε ό,τι αφορά τη χρήση όλων αυτών των στατιστικών από επίσημους οργανισμούς σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, καθώς επίσης από μη κυβερνητικούς οργανισμούς και το ευρύ κοινό.

Ωστόσο, λόγω της δομής του, ο κανονισμός δεν μπορεί πια να ανταποκριθεί επαρκώς σε νέα αιτήματα των χρηστών. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος, τα νέα κενά στα στοιχεία που εντοπίστηκαν από την Επιτροπή αντιμετωπίστηκαν με άλλες προσεγγίσεις συλλογής στοιχείων, όπως οι προαιρετικές συλλογές στοιχείων. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν η συλλογή στοιχείων για τους αιτούντες άσυλο για πρώτη φορά, η συλλογή στοιχείων σχετικά με το είδος των επιστροφών παράτυπων μεταναστών, η συλλογή στοιχείων σχετικά με τις άδειες διαμονής κατά ηλικία και φύλο και η διασταύρωση με άλλες αναλύσεις. Αυτές οι προαιρετικές διαβιβάσεις στοιχείων λειτούργησαν αρκετά καλά με όλα ή σχεδόν όλα τα κράτη μέλη. Ωστόσο, άλλα κενά που διαπιστώθηκαν, όπως η κατανομή των στοιχείων για τον πληθυσμό σύμφωνα με το άρθρο 3 κατά επιμέρους χώρα ιθαγένειας, καθώς και των στοιχείων εισερχόμενης/εξερχόμενης μετανάστευσης κατά προηγούμενη/επόμενη χώρα διαμονής δεν μπορούν να καλυφθούν σε προαιρετική βάση. Επιπλέον, ο διαρκής διάλογος με τους χρήστες πολιτικής φανερώνει ορισμένες άλλες ανάγκες χάραξης πολιτικής που θα πρέπει να καλυφθούν στο μέλλον, ιδίως όσον αφορά τα στοιχεία για τις άδειες διαμονής: ο (υπερβολικά) μεγάλος αριθμός ή αναλογία έγκυρων αδειών διαμονής που υποβάλλονται ως «άλλοι λόγοι», που εμποδίζει την πλήρη κατανόηση της φύσης της μετανάστευσης και την ουσιαστική σύγκριση μεταξύ κρατών μελών· η έλλειψη στοιχείων για την κινητικότητα εντός της ΕΕ υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν

νόμιμα· η ατελής αντιστοίχιση στοιχείων για το άσυλο (θετικές αποφάσεις) με τα στοιχεία για τις άδειες διαμονής σε σχέση με τη χορήγηση ασύλου (σύνολα και ροές)· η ανάγκη αύξησης της προστιθέμενης αξίας προαιρετικών συλλογών στοιχείων που ξεκίνησαν πρόσφατα (π.χ. για μόνιμες ή μακράς διάρκειας άδειες διαμονής που χορηγήθηκαν πρόσφατα και για οικογενειακή επανένωση με δικαιούχους προστασίας), με την αύξηση του αριθμού των κρατών μελών που υποβάλλουν αυτά τα στοιχεία. Αυτά απαιτούν ευελιξία για τη δημιουργία συγκεντρωτικών στοιχείων της ΕΕ τα οποία σήμερα δεν είναι διαθέσιμα, όπως οι κυριότερες ιθαγένειες των πολιτών της ΕΕ που διαμένουν σε άλλα κράτη μέλη.

Δεδομένου ότι:

- τα απαιτούμενα δεδομένα δυνάμει του κανονισμού θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις εξελισσόμενες ανάγκες των χρηστών και
- παράλληλα, να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες και τα μέσα των παρόχων στοιχείων

καθορίζονται οι ακόλουθοι άξονες δράσης:

1. Τροποποίηση των άρθρων 4 έως 7 (διεθνής προστασία και διαχείριση της μετανάστευσης) του κανονισμού με σκοπό την υποστήριξη του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση. Η τροποποίηση θα συνεπάγεται την παροχή καλύτερων και πιο επίκαιρων στατιστικών για τις διάφορες πολιτικές στους διαμορφωτές πολιτικής και στους φορείς λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, ώστε αυτοί να ανταποκρίνονται πιο αποφασιστικά στις προκλήσεις που θέτει η μετανάστευση. Ειδικότερα, η πρωτοβουλία θα ενισχύσει την ποιότητα, παρέχοντας μια νομική βάση στα στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται σήμερα προαιρετικά. Η τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 θα επιφέρει περισσότερη πληρότητα, έγκαιρη παροχή στατιστικών, αξιοπιστία και ασφάλεια απ' ό,τι οι σημερινές προαιρετικές διαβιβάσεις στοιχείων. Κυρίως, θα παράσχει στατιστικές σε τομείς στους οποίους τα ενδιαφερόμενα μέρη εξέφρασαν σαφείς ανάγκες: πρόκειται για τις επιστροφές (υψηλότερη συχνότητα και περισσότερα υποχρεωτικά αναλυτικά στοιχεία), τη μετεγκατάσταση, τις άδειες διαμονής και την εισερχόμενη παιδική μετανάστευση. Θα παράσχει επίσης την απαιτούμενη ευελιξία, ανταποκρινόμενη σε νέες και αναδυόμενες ανάγκες για στοιχεία. Η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση στις 16 Μαΐου 2018[26].

2. Προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε εθνικά διοικητικά στοιχεία σε ορισμένα κράτη μέλη με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων για τη μετανάστευση.

3. Με την επιφύλαξη των οικείων νομικών πράξεων και με πλήρη σεβασμό του σκοπού των περιορισμών που προβλέπονται στις εν λόγω πράξεις, αξιοποίηση των δυνατοτήτων που θα προσφέρει μελλοντικά το κεντρικό αποθετήριο για την υποβολή στοιχείων και στατιστικών το οποίο θα φιλοξενηθεί από τον eu-LISA. Το αποθετήριο αυτό θα περιέχει ανωνυμοποιημένα στοιχεία που θα εξάγονται από την EURODAC, το SIS, το VIS και τα επερχόμενα συστήματα ETIAS και EES, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ευρωπαϊκών στατιστικών μετανάστευσης με τελικό σκοπό την αντικατάσταση μερών των σημερινών εθνικών συλλογών στοιχείων.

[26] COM (2018) 307 final.